ΕΝΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΓΙΑ ΜΙΜΗΣΗ

Στέλιος ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Ἡ θριαμβευτικὴ νίκη τοῦ Κυριακίδη στὸν Μαραθώνειο τῆς Βοστώνης, ξανάφερε στὴν μνήμη τῶν φιλάθλων τοὺς Βαλκανικοὺς ἀγῶνες καὶ τὴν πρώτη ἐμφάνιση τοῦ μεγάλου δρομέα στὸ Παναθηναϊκὸ Στάδιο.

Ὁ μικρόσωμος αὐτὸς νέος ἦρθε ἀπὸ τὴν μεγαλόνησο Κύπρο τὸ 1933 γιὰ νὰ πάρει μέρος στὸν Βαλκανικὸ Μαραθώνειο τῆς χρονιᾶς αὐτῆς.

Οἱ φίλαθλοι τὸν πρόσεξαν ἀμέσως ἀπὸ δυὸ ἀφορμές. Γιατὶ φοροῦσε ὁλοένα τὸ χρονόμετρό του ποὺ ἦταν περασμένο στὸ χέρι του καὶ γιατὶ τὸ τρέξιμό του ἦταν πολὺ ἰδιόμορφο. Λυρικιστικό, μονότονο καὶ σὰν κουρασμένο. Ξεκινοῦσε καὶ τέλειωνε τὸ ἴδιο τέμπο.

Ἀργότερα φυσικὰ προώδευε ἐκπληκτικά. Βελτίωσε τὴν τεχνική του, αὔξησε τὴν ταχύτητά του στὸ «τελικὸ φίνις». Ἔγινε σοφὸς στὸν μηχανισμὸ τῆς τρομερῆς κούρσας ποὺ δὲν ἔχει τελειωμὸ καθὼς στὰ παραμύθια!

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ μεσουρανοῦσε ὁ Βαλκανικὸ ἄστρο τοῦ Ρουμένου Γκὰλ ποὺ εἶχε κερδίσει τρεῖς φορὲς στὴν Ἀθήνα τὸν Βαλκανικὸ Μαραθώνειο. Κι' ὅμως ὁ Κυριακίδης, τὸ ξενητεμένο παιδὶ τῆς Κύπρου, κέρδισε τὴν δεύτερη θέση ὕστερα ἀπὸ τὸν Ρουμένο Γκὰλ μὲ ρεκὸρ 3 ὧρες καὶ ἑπτά. Μὰ σ' ἕνα χρόνο τὸ ἄστρο τοῦ νικητὴ τῆς Βοστώνης ἔβηκε σὰν ἥλιος στὸ στερέωμα. Στὴν Βαλκανιάδα τοῦ Ζάγκρεμπ (1934) ὁ Κυριακίδης χάρισε στὴν Ἑλλάδα τὴν πρώτη νικητικὴ νίκη, νικώντας στὸν Μαραθώνειο μὲ 2 ὧρες 49 πρῶτα 42 δεύτερα. Ἀπὸ τὴν χρονιὰ αὐτὴ οἱ θρίαμβοί του εἶναι ἀδιάκοπες. Στὴν Βαλκανιάδα τῶν Ἀθηνῶν κυριαρχεῖ μὲ ρεκὸρ 2ὥρ.9'.10'' μὲ δεύτερο τὸν Γκὰλ καὶ τρίτο τὸ Ραγάζο. Τὸν ἴδιο χρόνο στὸ Λονδῖνο (17 Ἰουλίου) νικᾶ δεύτερος στοὺς διεθνεῖς ἀγῶνες μὲ ρεκὸρ 2 ὧρες 31'.30''. Ἡ ἐπίδοση αὐτὴ εἶναι ἀκόμη ἀνεγνωρισμένη ὡς ἐπίσημη Ἑλληνική. Στοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες τοῦ Βερολίνου ἐκλήθη 11ος μὲ ρεκὸρ 2 ὧρ. 31'.43''. Τὸ 1937 στὴν Βαλκανιάδα τοῦ Βουκουρεστίου θριαμβεύει ξανά. Τὸ 1938 παραδόξως στὴν Βαλκανιάδα τοῦ Βελιγραδίου ὁ Ραγάζος, ὁ αἰώνιος συναθλητής του ἀπὸ τὸν Ἀλμυρό, τὸν κερδίζει μὲ ρεκὸρ 2 ὧρες 30'.38''. Ὁ Κυριακίδης σκεπάζει τὴν ἀπόσταση σὲ 2 ὧρες 31'.30''. Τὸν ἑπόμενο ὅμως χρόνο στὴν Ἀθήνα κερδίζει τὴν ρεβάνς. Κι' ἦρθε ὁ μεγάλος πόλεμος. Τὰ Στάδια ἔκλεισαν. Τὰ σπὸρ λησμονήθηκαν μὲ τὴν φρικτὴ πεῖνα. Τὰ πόδια τῶν ἀθλητῶν λύγισαν ὅπως κι' ὅλων τῶν νέων ἀπὸ τὴν ἐξάντληση. Ὁ Κυριακίδης ὑπάλληλος στὴν Ἠλεκτρικὴ Ἑταιρεία, παρ' ὅλο ποὺ ὑποφέρει, ὡστόσο συνεχίζει τοὺς... δρόμους του εἰσπράττοντας τὶς ἀποδείξεις τῆς Ἠλεκτρικῆς. Κι' ὅταν οἱ ἄλλοι συναθληταί του ξαναγύρισαν στὸ Στάδιο ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση, ὁ Κυριακίδης δὲν εἶπε τὸ «παρών». Γιθυριζόταν πὼς ἀπεχώρησε ἀπὸ τὸν στίβο, πὼς τὰ οἰκογενειακὰ βάρη δὲν τοῦ ἐπέτρεπαν καὶ τὰ λοιπά. Διαδόσεις! Φῆμες! Ὁ Κύπριος Βαλκανιονίκης ποτὲ δὲν εἶχε ἐγκαταλείψει τὰ ἐλαφρὰ σάνδαλα τοῦ Μαραθωνείου. Μόνο ποὺ τὸ μοναδικό του ὄνειρο ἦταν νὰ τρέξει στὸν Μαραθώνειο τῆς Βοστώνης καὶ νὰ νικήσει. Γλυκύτατο ὄνειρο ποὺ ἔγινε πραγματικότης. Γαλάζιο παραμύθι μὲ στιχιὰ καὶ δράκους, βασιλοπούλες καὶ τσομπάνους ποὺ ζωντάνεψε. Ἐπροπονεῖτο λοιπὸν κρυφά, ὅπως ὡμολόγησε ἡ γυναίκα του, στὴ Φιλοθέη ποὺ εἶναι τὸ σπίτι του. Ἔτρεχε, ὁλοένα ἔτρεχε, καὶ πρωὶ κι' ἀπόγευμα. Ἡ θέλησή του δὲν γνώριζε ἐμπόδια. Ἡ ἐπιμονή του δὲν ἔγραφε στὸ λεξικό της τὴν λέξη «ἀκατόρθωτο», ἡ ὑπομονή του χανόταν στοὺς ὁρίζοντες ποὺ δὲν ἔχουν τέλος. Μέσα στὰ στήθη του χτυποῦσε μιὰ καρδιὰ ἡμιθέου. Ζοῦσε μὲ τὴν ἀναμονή. Ἀνάσαινε τ' ὄνειρο τῆς Βοστώνης. Χωρὶς νὰ πεῖ σὲ κανένα τίποτα ἔγραψε στὴν Ἀμερικὴ καὶ τοῦ ἔστειλαν ἐπίσημη πρόσκληση. Μὰ χρειαζόταν 6 ἑκατομμύρια ναῦλα! Ποῦ θὰ τὰ ἔβρισκε; Σκέφθηκε νὰ πουλήσει τὸ ραδιόφωνό του, τὴν ἠλεκτρικὴ του κουζίνα, τὰ ἔπιπλά του καὶ στὴν ἀνάγκη τὰ κύπελλά του. Τὸ ὄνειρο γύρευε λύση, λυτρωμό, δικαίωση. Κι' ὅταν ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἠλεκτρικῆς κ. Κέμπ ἀνέλαβε μ' ἔξοδά του νὰ τὸν στείλει στὴν Ἀμερική, ἡ πάχνη ἄρχισε νὰ σκορπιέται. Ὁ ἥλιος τῆς ἐπιτυχίας του ἄρχισε ν' ἀνατέλει πάνω ἀπ' τὰ βουνά, χρυσὸς καὶ ἀνοιξιάτικος.

Ἕνα μήνα πρὶν φύγει προπονήθηκε κρυφὰ ἕνα σεληνόφωτο βράδυ στὴν κλασσικὴ διαδρομὴ Μαραθῶνος—Ἀθηνῶν. Στὸ σπίτι του ἔφθασε στὶς τρεῖς μετὰ τὰ μεσάνυχτα χαμογελώντας ἱκανοποιημένος. Φίλησε τὰ παιδιά του ποὺ κοιμόνταν κι' ὅταν ἀνήσυχη τὸν ρώτησε ἡ γυναίκα του τί τρέχει, εἶπε: «Καλά! Φαίνεται πὼς ὅλα πάνε καλά!» Τίποτα ἄλλο. Καὶ τὸ ἀτσαλένιο πουλὶ τῶν αἰθέρων τὸν πῆρε. Κανεὶς δὲν ἐπίστευε στὴ νίκη του. Κανεὶς ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἴδιο. Κι' ὅμως τὸ πρωὶ τοῦ Πάσχα 21 Ἀπριλίου, ὁ ἀσύρματος καὶ τὸ ραδιόφωνο κυμάτισαν τὴν μεγάλη εἴδηση. Ὁ Κυριακίδης νικώντας 116 ἀντιπάλους ἐστεφανώνετο μὲ τὴν δάφνη τοῦ θριάμβου στὸν Μαραθώνειο τῆς Βοστώνης. Τὸ ὄνειρό του περπατοῦσε στοὺς δρόμους, τὸ ὄνειρό του φοροῦσε ἀμερικάνικα παπούτσια καὶ φωτογραφιζόταν σ' ὅλα τὰ φύλλα τοῦ κόσμου! Ὁ Κυριακίδης εἶναι ἕνα φαινόμενο θελήσεως, ἀντοχῆς καὶ μαχητικότητος. Οἱ ἀμερικανοὶ ἔμειναν κατάπληκτοι μὲ τὸ κατόρθωμά του. Πῶς ἦταν δυνατὸ ἕνας νέος 36 χρονῶν, κοκκαλιάρης, χλωμὸς καὶ μὲ βαθουλωμένα μάγουλα νὰ νικήσει τὸν Κέλλυ, τὸν Κοτέ, τὸν Γκρέγκορυ τιτάνες τῆς κούρσας; Κι' ὅμως δὲν λογάριασαν πὼς στὰ στήθη τοῦ δρομέα μας, σφυροκοποῦσε τ' ὄνειρό του μιὰ μεγάλη Ἑλληνικὴ καρδιὰ καὶ μιὰ τιτάνια θέληση.

Ὁ ἴδιος ὕστερα ἀπὸ τὴ νίκη του εἶπε: «Ἀγωνίστηκα γιὰ τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἑλλάδα τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων καὶ νίκησα. Ὅταν ἔτρεχα σκεπτόμουν τὰ ἑφτὰ ἑκατομμύρια τῶν Ἑλλήνων ποὺ περίμεναν τὸ μήνυμά μου. Δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς πικράνω καὶ νὰ τοὺς ἀπογοητέψω». Ὁ κριτικὸς τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τῆς Βοστώνης μιλώντας γιὰ τὴ νίκη του εἶπε:

«Ὁ Κυριακίδης ἀνεδείχθη ὁ σοφώτερος ἀθλητὴς ποὺ ἐμφανίστηκε ποτὲ στὴν Ἀμερική. Ἀνάμεσα στοὺς κολοσσοὺς ἀντιπάλους του ποὺ λοξοκοίταζαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὁ μελαμψὸς αὐτὸς Ἕλληνας ἐσφυρηλάτησε σιωπηλός, ἀθέατος καὶ σχεδὸν μόνος τὴν νίκη του χρησιμοποιώντας τὴν πανουργία τοῦ Ὀδυσσέα. Καὶ ἐνῶ οἱ ἄλλοι δρομεῖς κοίταζαν πῶς νὰ κερδίσουν προσωρινὰ τὴν πρωτοπορία, ὁ Κυριακίδης ἔγραφε σιωπηλὰ τὶς σελίδες του ὡραιοτέρου συγχρόνου ἀθλητικοῦ θρύλου!»

Νὰ λοιπὸν τί κατορθώνει μιὰ θέληση ποὺ δὲν ξέρει τὸν κόπο καὶ μιὰ καρδιὰ ποὺ χτυπάει γιὰ ἕνα μεγάλο ἰδανικό. Ὁ Κυριακίδης κατὰ τὴν γνώμη μου εἶναι τὸ ὑψηλότερο κι' ὡρκιότερο σύμβολο τῆς νίκης τοῦ πνεύματος ἐπάνω στὴν ὕλη, κι' ὁ γνησιώτερος ἀντιπρόσωπος τῆς φυλῆς ποὺ ὁλοένα ξαναγεννιέται ἀπὸ τὴν τέφρα της σὰν τὸ μυθολογικὸ πουλὶ τὸν Φοίνικα. Θὰ πρέπει νὰ τοῦ στήσουμε ἀδριάντα; Ὄχι. Ὅλοι οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδας πρέπει νὰ μάθουν τὸ παραμύθι καὶ τὸ θρύλο του καὶ ἀκόμα νὰ κλείσουν στὴν καρδιά τους ἕνα ὄνειρο, ἕνα ἰδανικό, ἕνα σκοπό. Ὁ Κυριακίδης πέτυχε τὸν σκοπό του. Οἱ ἄλλοι μποροῦν νὰ πετύχουν ἄλλοῦ καὶ σ' ἄλλους Μαραθώνειους. Τὰ 42 χιλιόμετρα τῆς κλασσικῆς κούρσας μποροῦν νὰ τὰ βροῦν κι' ἀλλοῦ. Στὴν τέχνη, τὴν ἐπιστήμη, τὴν βιοτεχνία. Φτάνει νὰ θέλουν, νὰ ἐπιμείνουν καὶ νὰ θυμῶνται πάντα πὼς εἶναι Ἑλληνόπουλα.

Παῦλος Κριναῖος

Ἐξυπνάδες

Πατέρας.— Νίκο, γιατὶ πίνουμε τὸ γάλα;

Νίκος.— Μά... Μοῦ φαίνεται γιὰ ν' ἀσπρίσουμε!

Χρυσαετὸς

***

— Πήγαινε, Μαρία, νὰ δεῖς ἂν ὁ χασάπης ἔχει μοσχαρίσιο κεφάλι.

Καὶ ἡ Μαρία γυρίζοντας.

— Δυστυχῶς δὲν μπόρεσα, κύριε, νὰ δῶ, γιατὶ φοροῦσε τὸ καπέλλο του!

Χάρρυ Τρούμαν

***

Ἡ Ντορεμὶ πηγαίνει στὸ ὠδεῖο καὶ ρωτᾶ:

— Πόσο στοιχίζουν τὰ μαθήματα;

— Τὸν πρῶτο μῆνα θὰ σᾶς πάρω 30 χιλιάδες καὶ τὸν δεύτερο 20, ἀπαντᾶ ἡ δασκάλα.

— Τότε ἔρχομαι ἀπὸ τὸν δεύτερο μῆνα, λέει ἡ Ντορεμί.

Ταξιδιώτης

***

— Πές μου, Πέτρο, μεταβλήθηκε καθόλου ἡ θέση σου στὸ σχολεῖο;

—Ὤ, ναί, κάθομαι τώρα κοντὰ στὸ παράθυρο!..

Β. Οὐγκὼ

***

Ραμπαγάς.—Ἀντέχεις σὲ μεγάλες συγκινήσεις;

Σουρρεαλιστής.—Βέβαια!

Ραμπαγάς.— Τότε δάνεισέ μου τὸ ποδήλατο!

Σουρρεαλιστής.—!!!

Ἀπόκληρος

***

Ἡ μαμὰ ἀπ' τὴν ταράτσα.— Νίκο, κοίταξε ἂν ἦρθε ἡ βρύση.

Νίκος (ἀφηρημένος).— Μὰ δὲν ἔφυγε καθόλου!

Αἰμὶλ Ζολᾶ